

N.V. VULCAANSOORD

- R.A. Oosten -

Gepubliceerd in het VVOF Mededelingenblad augustus 2006, p. 3-5.

De aanwezigheid van ijzeroer in de bodem, heeft geleid tot de vestiging van ijzerindustrieën in de streek langs de Oude IJssel. Eén van deze ondernemingen was de N.V. Vulcaansoord.

De geschiedenis begint in september 1821, toen door enkele personen werd besloten een hoogovenbedrijf te stichten te Terborg aan de Oude IJssel. Dr. Med. J.J.S. von Raesfeld werd bedrijfsleider. Het in de omtrek aanwezige erts (ijzeroer) werd in een kleine hoogoven gesmolten en het vloeibare ijzer werd in hoofdzaak verwerkt tot diamantslijpschijven. De Akkermansbeek leverde water voor het wassen van het erts en voor energie door middel van twee schepraderen.

Het bedrijf groeide. In 1860/61 werd een emailleerfabriek opgericht en in 1880/81 verder uitgebreid. Het bedrijf schafte bij Stork een stoommachine aan, de grootste in de Achterhoek. Deze leverde niet alleen energie voor het eigen bedrijf, maar ook voor de generator van de Terborgsche Electriciteits Maatschappij.

Op 10 mei 1900 werd het bedrijf omgezet in een N.V. onder de naam "N.V. IJzergieterij en Emailleerfabrieken Vulcaansoord v/h von Raesfeld, de Both & Co." Op 23 augustus 1948 werd de naam gewijzigd in N.V. "Vulcaansoord".

Het productenpakket werd steeds verder uitgebreid: naast de diamantslijpschijven ook geëmailleerde huishoudelijke artikelen, gietijzeren ornamenten, ramen, lantaarnpalen enz.

Door samenwerking met de Amerikaanse onderneming Lear Siegler werden ook olie- en gashaarden in het assortiment opgenomen.

Door de voortdurende uitbreiding nam de behoefte aan kapitaal toe. Het geplaatste aandelen- kapitaal nam toe van f 250.000 in 1945 tot f 2.275.000 (waarvan f 400.000 preferent) in 1963. In 1964 kwam 72% van het geplaatste kapitaal in handen van Lear Siegler.

Ondanks alle vernieuwingen en uitbreiding van het assortiment, kwamen er haperingen. Over 1958 werd nog 10% dividend uitgekeerd en toen hield het op.

Positieve en negatieve verwachtingen wisselden elkaar af. Hoge ontwikkelingskosten, tegenvallende afzet, afvloeiingskosten personeel, maar anderzijds ook weer positieve verwachtingen van nieuwe producten. In oktober 1970 werd nog een belangrijke verbetering van het resultaat verwacht en vertrouwen in de toekomst door een goede ontvangst van de nieuwe modellen gas- en oliehaarden.

En toen brak in december 1970 een grote brand uit. De montagehallen en twee magazijnen, van vitaal belang voor de productie, werden totaal in de as gelegd. En tot overmaat van ramp draaide de markt weer. De marktontwikkeling was nog slechter dan de directie verwachtte, de vooruitzichten pessimistisch. De steun van Lear Siegler en de ontwikkeling van nieuwe producten op het gebied van vrijetijdsbesteding, konden de onderneming niet redden.

Op 13 april 1977 wordt surséance van betaling verleend. Op 7 juli 1977 wordt het faillissement uitgesproken, waarbij wordt gemeld dat er waarschijnlijk niets voor de aandeelhouders overblijft. Op 25 juli 1977 gaan de aandelen uit de notering.

De afwikkeling van het faillissement heeft blijkbaar nogal wat voeten in de aarde gehad, want de verificatievergadering wordt steeds weer uitgesteld. Bij beschikking van de arrondissementsrechtbank te Arnhem van 19-12-1984 is, gezien de toestand van de boedel, de opheffing bevolen van het faillissement van de vennootschap.

Zo kwam dan na 163 jaar een einde aan een onderneming die veel heeft betekend voor de werkgelegenheid in Terborg en omgeving.

Bronnen: Terborg 550 jaar stad
De Achterhoek in grootvaders tijd
Van Oss Effectenboek
Keesings Financ.Archief

